

Postanowienie nr

221/GN/2023

Organ wydający

Zarząd Województwa Śląskiego

W sprawie

uzgodnienia projektu „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w zakresie możliwości rozmieszczenia OZE” w zakresie jego zgodności z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;
(pismo Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza, znak WUA.6720.1.2023 z 18.01.2023 r.)

Na podstawie

art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.), w związku z art. 11 pkt 5 oraz art. 24 ust. 1, art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 503 z późn. zm.)

Zarząd Województwa
Śląskiego w składzie:

1. Marszałek Województwa – Jakub Chelstowski - nieobecny
2. Wicemarszałek Województwa – Anna Jedynak - obecna
3. Wicemarszałek Województwa – Łukasz Czopik - obecny
4. Członek Zarządu Województwa – Krzysztof Klimosz - obecny
5. Członek Zarządu Województwa – Grzegorz Boski - obecny

Postanawia

odmówić uzgodnienia projektu „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w zakresie możliwości rozmieszczenia OZE”.

Uzasadnienie:

Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza pismem znak WUA.6720.1.2023.AN z 18.01.2023 r., przedłożył Zarządowi Województwa Śląskiego do uzgodnienia projekt „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w zakresie możliwości rozmieszczenia OZE” (zwany dalej projektem zmiany studium).

Zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej Ustawą o planowaniu) sejmik województwa uchwala plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan województwa jest aktem planowania określającym zasady organizacji przestrzennej województwa.

Plan województwa musi uwzględniać ustalenia wynikające z różnego typu aktów planowania specjalistycznego, dotyczące m. in. ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu. Zagadnienia, które obligatoryjnie powinny się znaleźć w planie województwa określa przepis art. 39 ust. 3 Ustawy o planowaniu, natomiast mogą one zostać rozszerzone, w zakresie spraw zależnych od woli samorządu województwa, ze względu na prowadzoną regionalną politykę przestrzenną. Jednocześnie zapisy planu województwa muszą być spójne ze strategią rozwoju województwa.

W związku z powyższym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (zwany dalej Planem 2020+) określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Głównymi elementami części tekstowej są: Diagnoza stanu, Wyzwania polityki przestrzennej województwa oraz Ustalenia.

Plan 2020+ wiąże organy gminy w zakresie planowania lokalnego, zgodnie z art. 9 ust. 2 Ustawy o planowaniu, organ wykonawczy gminy ma obowiązek sporządzić projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uwzględniając m.in. ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekt zmiany studium podlega uzgodnieniu z Zarządem Województwa zgodnie z art. 11 pkt 5 w związku z art. 9 ust. 2 i art. 27 Ustawy o planowaniu. Uwzględnienie ustaleń Planu 2020+ w projekcie zmiany studium powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt zmiany studium, lecz z czynnym udziałem Zarządu Województwa Śląskiego, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń Planu 2020+ w projekcie zmiany studium.

Na równorzędne i wiążące ustalenia Planu 2020+ składają się:

1. Cele i kierunki polityki przestrzennej (Rozdz. III.3 – str. 73÷96);
2. Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104);
3. Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str.105÷109);
4. Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5;Tabela nr 8 – str. 110÷111);
5. Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116);
6. Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

Przepis art. 24 ust.1 ustawy o planowaniu stanowi: "Organy (...) w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt studium (...)".

W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego poddał analizie przedmiotowy projekt zmiany studium w zakresie zgodności z tymi elementami Planu 2020+, w których obszarze oddziaływania znajdują się obszary przedmiotowego projektu zmiany studium, a są to:

Ad. 1 Cele i kierunki polityki przestrzennej (Rozdz. III.3 – str. 73÷96)

- Cel 1 Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji,
- Cel 3 Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego (kierunek 3.1, 3.2),
- Cel 4 Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu.

Ad.2 Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104)

Plan 2020+ ustala zasady zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych, będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa. Obszar objęty projektem zmiany studium zawiera się w następujących obszarach funkcjonalnych:

- miejskim obszarze funkcjonalnym,
- obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszarze cennym przyrodniczo,
- obszarze ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- obszarze udokumentowanych złóż kopalin
- obszarze wymagającym rewitalizacji.

Ad.3 Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str.105÷109)

W obszarach objętych projektem zmiany studium nie występują zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF, RPOWSI).

Ad.4 Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 8 – str. 110÷111)

W obszarach objętych projektem zmiany studium mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Tabela nr 8) – pn. „Budowa sieci dróg/tras rowerowych”, „Budowa centrów przesiadkowych”.

Ad. 5 i 6 Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116) i Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

W obszarach objętych projektem zmiany studium nie występują inwestycje celu publicznego uwzględnione w Tabelach 9 i 10 Planu 2020+.

Po analizie przedłożonego do uzgodnienia projektu zmiany studium stwierdzono, iż jego zapisy są niezgodne z ustaleniami Planu 2020+ w następującym zakresie:

(W niniejszym postanowieniu przyjęto numerację terenów OZE zastosowaną w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium)

Przedłożony do uzgodnienia projekt zmiany studium wyznacza 74 obszary OZE w podziale na pięć kategorii. W projekcie zmiany studium, w załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, wskazano:

- I. Tereny OZE5 nr 61 i OZE2 nr 60, na których projekt zmiany studium dopuszcza budowę instalacji wykorzystujących energię słoneczną. Oba tereny zlokalizowane są w obszarze Otuliny Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki. Ustalenia projektu zmiany studium dla ww. terenów naruszają przyjętą w Planie 2020+ zasadę zagospodarowania dla **obszaru cennego przyrodniczo**, zgodnie z którą wyklucza się możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w obszarach specjalnej ochrony ptaków, użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, w obrębie ostańców skalnych i strefach ich ekspozycji oraz szczytowych partiach wzniesień na obszarach parków krajobrazowych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 8, str. 100 Planu 2020+).
- II. Trzy tereny znajdujące się w obrębie regionalnych ostoi forystyczno-mykologicznych, w granicach wyznaczonego w Planie 2020+ obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo. Teren OZE5 nr 53 zlokalizowany jest w ostoi Wzgórza Trzebiesławickie, a tereny OZE5 nr 45 i nr 74 – w ostoi Sławkowsko-Jaworznickiej. Na obszarach OZE 5 – dopuszcza się urządzenia i instalacje wykorzystujące wyłącznie energię słoneczną. Według aktualnie obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza – II Edycja, wyżej wymienione tereny obejmują grunty rolne. Zmiana przeznaczenia terenów rolnych na funkcje energetyki odnawialnej narusza ustalenia Planu 2020+, który **dla obszarów cennych przyrodniczo** wprowadza zasadę utrzymania aktualnego użytkowania terenów o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 1, str. 100 Planu 2020+).
- III. Teren OZE4 nr 55, który znajduje się częściowo w obszarze funkcjonalnym cennym przyrodniczo w obrębie przystanku pośredniego dla ptaków Stawy Pogoria, a częściowo w jego bezpośrednim sąsiedztwie. W projekcie zmiany studium dopuszcza się na tym terenie instalacje fotowoltaiczne, jak również instalacje lub układy hybrydowe. Ponieważ nie wykluczono z tej kategorii obiektów energetyki wiatrowej, na obszarze będą mogły być lokowane także turbiny wiatrowe. Takie przeznaczenie terenu narusza ustalenia Planu 2020+, który **dla obszarów cennych przyrodniczo** wprowadza m.in. zasady:
 - planowania inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz i drożności korytarzy ekologicznych a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji

stosowanie działań minimalizujących (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 6, str. 100 Planu 2020+).

- wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w obszarach specjalnej ochrony ptaków, użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, w obrębie ostańców skalnych i strefach ich ekspozycji oraz szczytowych partiach wzniesień na obszarach parków krajobrazowych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 8, str. 100 Planu 2020+).

IV. Piętnaście terenów OZE wyznaczonych na gruntach rolnych dotychczas niezainwestowanych (tereny o numerach: 22, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 45, 49, 56, 57, 58, 59, 61, 74), z czego 9 terenów (o numerach: 27, 34, 45, 49, 57, 58, 59, 61 i 74) zgodnie z ustaleniami aktualnie obowiązującego studium to obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy (ER), a w sześciu przypadkach (tereny nr 22, 45, 56, 58, 59 i 61) lokowanie instalacji OZE dopuszcza się na chronionych gruntach rolnych cennych kompleksów gleb (I-III).

Ustalenia projektu zmiany studium są niezgodne z przyjętymi w Planie 2020+ kierunkami działań dla ochrony zasobów środowiska:

- ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych (Aneks 1: Plan miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, Kierunek 3.1 Ochrona zasobów środowiska, punkt 3, str. 123 Planu 2020+);
- ochrona gleb o najwyższej bonitacji przed przeznaczeniem na cele niezwiązane z produkcją rolną (Aneks 1: Plan miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, Kierunek 3.1 Ochrona zasobów środowiska, punkt 9, str. 124 Planu 2020+).

Ponadto naruszona została ustalona zasada gospodarowania dla **miejskich obszarów funkcjonalnych** dotycząca ograniczania zawłaszczania terenów typu greenfield i wykorzystanie terenów typu brownfield przy lokalizacji inwestycji (Rozdział III.4. Zasady dla miejskich obszarów funkcjonalnych, punkt 5, str. 97 Planu 2020+).

V. Teren OZE2 nr 20, który jest zlokalizowany w obrębie wyznaczonego w Planie 2020+ obszaru funkcjonalnego narażonego na niebezpieczeństwo powodzi, w strefie zagrożenia powodzią o niskim ryzyku ($Q_{0,2\%}$). Projekt zmiany studium dopuszcza na tym terenie lokalizację instalacji i urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii z wyłączeniem energii wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji. Lokowanie instalacji OZE na terenach zagrożonych powodzią narusza ustalenia Planu 2020+, który dla **obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi** przyjmuje zasadę upowszechniania na terenach zalewowych form zagospodarowania dopuszczających okresowe zalewanie (Rozdział III.4. Zasady dla miejskich obszarów funkcjonalnych, punkt 9, str. 100 Planu 2020+).

Wskazane wyżej w pkt I – V niezgodności wynikają ze sprzeczności z ogólnymi zasadami gospodarowania przestrzenią takimi jak:

1. Przestrzenią trzeba gospodarować oszczędnie (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 1, str. 97 Planu 2020+).
2. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 4, str. 97 Planu 2020+).
3. Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 5, str. 97 Planu 2020+).
4. Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 10, str. 97 Planu 2020+).

Wskazane w pkt I – V niezgodności spowodują ingerencję w funkcjonowanie obszarów cennych przyrodniczo i korytarzy ekologicznych. Co więcej, mogą nastąpić nieodwracalnie w skutkach zmiany, terenów obecnie użytkowanych rolniczo, a które zyskają status terenów infrastruktury technicznej.

Wedle art. 9 ust. 2 Ustawy o planowaniu zasada samodzielności planistycznej gminy nie jest zasadą nieograniczoną. Organy gminy muszą uwzględniać treść innych aktów związanych z polityką przestrzenną. W tym kontekście szczególnie należy zwrócić uwagę na akty regionalne. Treść projektu zmiany studium nie może być sprzeczna z żadnym postanowieniem wskazanego Planu 2020+, odnoszącym się bezpośrednio do terenów miasta Dąbrowa Górnicza. Organ gminy powinien podjąć wysiłek w celu zachowania spójności wskazanych aktów. Uwarunkowania polityki przestrzennej miasta Dąbrowa Górnicza, nie tylko z przepisów powszechnie obowiązujących, ale również z aktów planowania regionalnego tj. planu zagospodarowania przestrzennego województwa, tu Planu 2020+.

Warunkiem koniecznym do realizacji polityki przestrzennej miasta Dąbrowa Górnicza, stosownie do przepisów prawa, jest uwzględnienie treści Planu 2020+. Zarząd Województwa Śląskiego wskazał przyczyny zakwestionowania projektu zmiany studium, jak również powiązał je z zakresem uzgodnienia tj. Planem 2020+. Organ wykazał, że materia, której zarzuty dotyczą, mieszczą się w kompetencjach Organu współdziałającego i w wyznaczonym normatywnie zakresie dokonywanego przezeń uzgodnienia. Brak zgodności projektu zmiany studium z Planem 2020+ we wskazanych powyżej obszarach winien skutkować wydaniem przez Zarząd Województwa rozstrzygnięcia odmawiającego uzgodnienia projektu „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w zakresie możliwości rozmieszczenia OZE”.

Mając powyższe na względzie Zarząd Województwa Śląskiego postanawia odmówić uzgodnienia przedmiotowego projektu zmiany studium. Jednocześnie informuje, iż uzgodnienie projektu zmiany studium może nastąpić po dokonaniu korekt wskazanych wyżej niezgodności i ponownym jego przedłożeniu do uzgodnienia.

Pouczenie:

Na podstawie art. 141 Kodeksu postępowania administracyjnego na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem organu, który je wydał, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza
2. kopia a/a